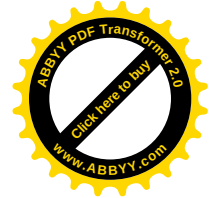
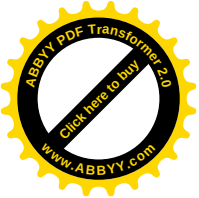

الحمد لله
البرحمه

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه : نرجسیه (س)

شهرستان : نورآباد ممسنی

تحقیق رشد چهار

بررسی علل سوءظن بین زوجین و راهکارهای آن

استاد راهنما :

آسیه حسنی

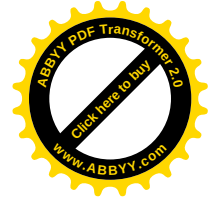
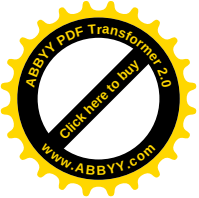
استاد مشاور:

محترم آذری لنده

پژوهشگر :

راضیه اسلاملو

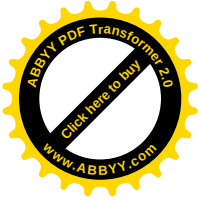
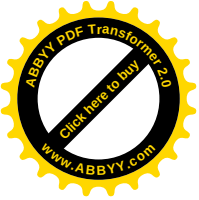
زمستان 93

تقدیم

این اثر ناچیز را تقدیم می نمایم به آستانه مقدسه ی بزرگ بانوی اسلام ، حضرت فاطمه
زهرا (س) .

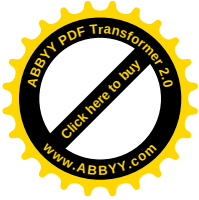
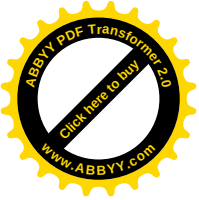
به امید آن که آن را از حقیر پذیرا باشد.

تقدیر و تشکر

سپاس و ستایش خدایی را که خلقت انسان را نیکو کرد و او را با رنگ و فطرت ایمان آفرید و او را به کسب فضایل ارشاد کرد و از ارتکاب رذایل بر حذر داشت .

در اینجا لازم می دانم از کلیه کسانی که مرا در گردآوری این مطالب یاری نموده اند ، تقدیر و تشکر کنم به خصوص از سر کار خانم حسنی که با راهنمایی های ارزشمند خود ، صمیمانه ما را یاری نمودند ، کمال تقدیر و تشکر را دارم و هم چنین از مدیریت محترم حوزه علمیة نرجسیه (س) خانم نیکنام و نیز از خانواده ام که زحمات زیادی را در این راه متحمل شدند ، کمال تشکر و قدردانی را دارم .

چکیده

این پژوهش با عنوان بررسی علل سوءظن بین زوجین و راهکارهای آن به منظور شناخت و معرفی سوءظن به عنوان یکی از رذایل اخلاقی به انجام رسیده است .

سوءظن یکی از مهمترین عوامل اختلاف برانگیز بین زن و شوهر می باشد . و یک بیماری روانی است که از وسوسه فکری به وجود می آید و این صفت رذیله ، نتیجه جبن و ضعف نفس است زیرا ضعیف النفس هر فکر فاسدی که از خاطرش می گذرد اعتقاد می کند.

منشأ سوءظن بین زوجین در همنشینی با بدان ، توقعات بی جا ، افراط در سرزنش ، تفاوت سلیقه و نگرش در زن و شوهر می باشد و علاوه بر این تربیت خانوادگی هم در تعیین مسیر زندگی مشترک نقش مهمی دارد و این رذیله اخلاقی باعث تجسس ، غیبت و تهمت ، بی اعتمادی ، کینه ورزی و فساد عبادت می باشد و گاهی هم منجر به طلاق و جنایت بچه ها می شود و آنها را عقده ای بار می آورد .

سوءظن بین زوجین گاهی اختیاری و گاهی هم غیراختیاری است که زوجین می توانند با عدم توجه به گمان های بد نسبت به یکدیگر و با اندیشیدن در عواقب سوءظن این رذیله اخلاقی را از خود دور کنند و حسن ظن را که از صفات اخلاقی مؤثر در خانواده است را جایگزین آن کنند. زیرا خوش بینی به یکدیگر و به زندگی ، در سلامت خانواده نقش به سزایی دارد . در مقابل بدگمانی به روابط بین فردی آسیب می زند .

قرآن کریم از مسلمانان می خواهد تا از بدگمانی دوری کنند ؛ زیرا برخی گمان ها گناه است و باعث رفتار و گفتار نامناسب در مورد دیگران می شود . ونکات مثبت اخلاقی نادیده گرفته می شود .

کلیدواژه ها : سوءظن ، زوجین ، خانواده ، زن ، شوهر ، اجتماع .

تو را از بهره ات باز دارد ، میان تو و تقرب به پروردگارت حایل شود .» .

به همین دلیل در روایات آمده است :

« إِذَا ظَنَنْتُمْ فَلَا تَحَقَّقُوا » . « هنگامی که گمان بد بردید به آن ترتیب اثر ندهید » .

هـ : اصلاح نفس

قرآن کریم می فرماید :

« يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ ¹ » . « ای کسانی که ایمان آورده اید ، مراقب خودتان باشید . اگر شما هدایت یافتید ، گمراهی کسانی که گمراه شده اند ، به شما زیانی نمی رساند » .

یکی از معانی که برای این آیه شریفه ذکر کرده اند این است که اگر شما مومنان به اصلاح نفس خود مشغول شوید ، دیگر نقاط ضعف دیگران ، توجه شما را جلب نمی کند ، در نتیجه از آسیب پی جویی عیوب مردم (مانند غیبت ، تجسس ، سوء ظن و ...) در امان خواهید ماند ² . از پیامبر بزرگ الهی ، حضرت عیسی بن مریم (علیه السلام) سخنی نقل شده که بیانگر همین مضمون است که می فرماید :

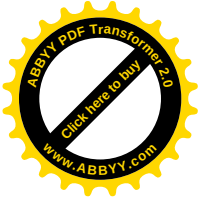
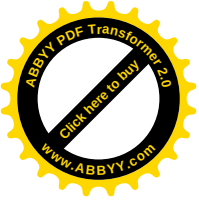
« يَا عِبِيدَ السَّوِّءِ ! تَلْمُؤَنَ النَّاسِ عَلَى الظَّنِّ وَ لَا تَلْمُؤَنَ أَنْفُسَكُمْ عَلَى الْيَقِينِ ³ » . « ای بندگان بد ! به صرف گمانی که به مردم می برید آنان را سرزنش می کنید و با وجود یقینی که به (کردار بد) خود دارید خویشتن را سرزنش نمی کنید » .

همچنین روایت است که امام صادق (علیه السلام) با گروهی نشسته بودند ، یکی از آنها نام شخصی را به بدی یاد کرد و از او نزد حضرت (علیه السلام) گله نمود . حضرت به او فرمودند :

¹ -سوره مائده (5) ، آیه 105 .

² - اعظم السادات ، حسینی ، همان ، ص 211-212 .

³ - ابو محمد ، حرانی ، همان ، ص 921 .

«أَنْتَى لَكَ بِأَخِيكَ كُلِّهِ وَ أَيْ الرِّجَالِ الْمِهْدَبُ» . « کجا برادریت تمام عیار و کامل است و چه کسی از همه عیوب ، مهذب و پاک است ؟ » .

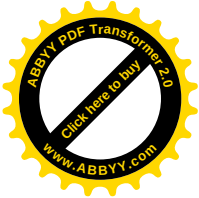
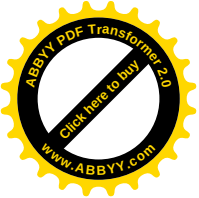
یعنی اگر تو به وجود خودت بنگری ، در می یابی که عیب های زیادی داری و دیگر از برادر دینی ات بد گویی و عیب جوئی و گله نخواهی کرد¹ .

علاوه بر موارد ذکر شده زن و شوهر باید گمان های بدی که نسبت به یکدیگر از خاطرشان می گذرانند را باور نکنند و دلشان را نسبت به یکدیگر بد نسازند و رفتارشان را تغییر ندهند و همان اکرام ، احترام و محبتی که داشتند را کم نکنند و بهتر آن است که در تعظیم و دوستیشان بیفزایند و نسبت به یکدیگر دعا کنند که این رذیله شیطانی از آنها دور شود² .

ان شاء الله که با رعایت این موارد کم کم این رذیله اخلاقی از بین خواهد رفت و کانون گرم خانواده به حالت عادی خود بر می گردد .

¹- اعظم السادات ، حسینی ، همان ، ص 212.

²- احمد ، نراقی ، همان ، ص 210.

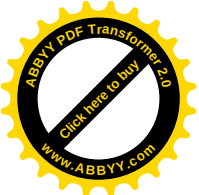

نتیجه گیری

از مجموع مباحث مطرح شده به این نتیجه می رسیم که :

خوش بینی از صفات اخلاقی مؤثر در خانواده و باعث ایجاد اعتماد متقابل است . گمان نیک و خوش بینی به یکدیگر و به زندگی ، در سلامت خانواده نقش به سزایی دارد . در مقابل بدگمانی باعث قضاوت و برداشت نادرست از رفتار دیگران می شود ، به روابط بین فردی آسیب می زند . قرآن کریم از مسلمانان می خواهد تا از بدگمانی دوری کنند ؛ زیرا برخی گمان ها گناه است و باعث رفتار و گفتار نامناسب در مورد دیگران می شود .

در روابط زن و شوهر بدگمانی باعث می شود که برداشت نادرستی از رفتار یکدیگر داشته باشند . در این هنگام جنبه های مثبت اخلاقی طرف مقابل نادیده انگاشته می شود و نکات منفی ، بیش از اندازه بزرگ نمایی می شود .

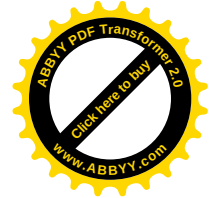
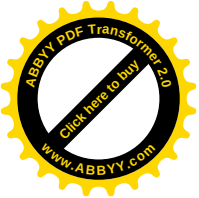

فهرست منابع و مآخذ

* قرآن

* نهج البلاغه

- 1- اکبری ، محمود ، زندگی شیرین ، چ 5 ، قم : انتشارات گلستان ادب ، 1383 .
- 2- الهامی نیا ، علی اصغر ، فقه خانواده ، چ 6 ، قم : انتشارات زمزم هدایت ، 1391 .
- 3- بندرریگی ، محمدرضا ، فرهنگ بندرریگی ، چ 1 ، تهران : انتشارات علمی ، 1378 .
- 4- حرانی ، ابو محمد ، تحف العقول ، مترجم صادق حسن زاده ، چ 8 ، قم : انتشارات آل علی (ع) ، 1386 .
- 5- حسینی ، اعظم السادات ، سوءظن و حسن ظن به خدا و خلق ، قم : انتشارات جامعه القرآن الکریم ، 1387 .
- 6- دهخدا ، علی اکبر ، لغت نامه دهخدا ، چ 9 و 6 ، چ 2 ، تهران : مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران ، 1377 .
- 7- قرائتی ، محسن ، دقایقی با قرآن ، چ 1 ، تهران : معاونت فرهنگی سازمان اوقاف و امور خیریه ، 1391 .
- 8- کلینی ، محمدبن یعقوب ، اصول کافی ، مترجم محمد باقر کمره ای ، چ 5 ، چ 9 ، تهران : انتشارات اسوه ، 1386 .
- 9- مظاهری ، حسین ، اخلاق در خانه ، چ 1 ، چ 13 ، قم : نشر اخلاق ، 1386 .
- 10- مظاهری ، حسین ، اخلاق در خانه ، چ 2 ، چ 16 ، قم : نشر اخلاق ، 1386 .
- 11- معین ، محمد ، فرهنگ فارسی معین ، چ 2 ، چ 2 ، تهران : انتشارات نامن ، 1386 .

12- مکارم شیرازی ، ناصر ، تفسیر نمونه ، ج 22 ، چ 27 ، تهران : دارالکتب الاسلامیه ، 1386 .

13- نراقی ، احمد ، معراج السعادت ، چ 1 ، تهران : انتشارات زینی ، 1386 .

14- یثربی کاشانی ، محمد ، سیری در رساله حقوق امام سجاد ، ج 3 ، چ 5 ، قم : انتشارات انصاریان ، 1387 .

سایر منابع

1- نوری ، اعظم ، عوامل تضعیف استحکام خانواده ، مجله طهورا ، سال سوم ، شماره ششم ، قم : مؤسسه آموزشی عالی بنت الهدی ، 1389 .